

R. P. CLAVDII
AQUAVIVAE

Societatis IESV Præpositi Generalis.

INSTRVCTIO.

*Pro Superioribus ad augendum, conseruan-
dumque spiritum in Societate.*

ROMÆ,
In Collegio Romano eiusdem Societatis.
Anno Domini . M. DC. XV.

SVPERIORVM PERMISSV.

Colleg. Mariæ et I. S. I.

A D
S V P E R I O R E S
S O C I E T A T I S .

*ANNI sunt propè septem, cum
missa sunt ad Prouincias sex
Capita, quibus præcipua que-
dam Monita, quasi fontes spi-
ritualis nostræ administratio-
nis continebantur, ad conseruandum, augen-
dumque spiritum in Societate à R. P. N. Ge-
nerali excogitata, & cum Patribus Assisten-
tibus communicata: quæ posthac Superiores
studiosè, & ad faciliorem, commo-
dioremque gubernandi rationem præ mani-
bus haberent. Quin etiam anno ante ea de
re seriò moniti Prouinciales, qui omnino effi-
cerent, ut in suis Prouincijs eorum copia Su-
perioribus suppeditaret, essetque exemplar pe-
nes unumquemque. Verùm cum experientia
compertum sit, hæc à multis ignorari, ne dum
à singulis legi atque versari, eorumque ino-
pia in Prouincijs plerumque laborari, quâ in
exscribendo labore, quâ sensu quodam, quo,
nescio quo nam pacto, ijs peruoluendis, le-
gendisque magis oblectamur, ac ducimur,
quæ à typis lucem accipiunt, quam quæ in*

membranis scripta delitescunt; ob id è re Societatis fore, ac propè necessarium visum est, si ea typis excusa ederentur; spe facta, illud omnino commodi ex hac editione futurum; ut si suppeditante copia peruolutari hæc incipiant, ac Superiorum manibus teri, is, quem tantoperè expetimus, & ad quem tot conditæ leges, & hæc ipsa capita diriguntur, fructus in diem capiatur vberior (hoc est ea quæ iubentur, exequi non remisè) & tantus ac tam utilis labor non omnino irritus reddatur. Quod equidem ut & futurum planè confido, si ea diligenter, ut par est Superiores meditando, commentandoque perlegerint; sic pro certo habeo facturos alacriter, cum P. Nostri vigilantiam propè singularem experti, qui totus est in elaborando, perficiendoque spiritu in Societate, intelligent ex huius aurei libelli commentatione non parum emolumenti in subditos redundaturum. Romæ Kalendis Ianuarijs. 1604.

Mandato R. P. N. Generalis.

*Bernardus de Angelis
Secretarius.*

DE INSTRVENDIS,
formandisque Superioribus.

C A P. I.

Vando quidem post varias ordinationes, post crebras Superiorum ad officij sui curam excitationes, post visitationes denique, tum solemnes Prouincialium, tum extra ordinem institutas Visitationum, nondum tamen is fructus, nec spiritus incrementum, aut feruor elucet, quem omnes optamus, & quem ego vt omnibus modis procurem priuato ac præcipuo muneris mei vinculo admoneor; in hanc cum Patribus Assistentibus meis deliberationem veni, vt ab Vrbe per aliquot hebdomadas secedentes, animum intento studio ad contemplandas detrimentorum nostrorum radices & remedia, referremus. Re autem multis precibus & sacrificijs Deo Domino diligenter commendata, manifestò deprehendimus, reliquos omnes defectus ab vno executionis defectu tanquam ex fonte manare: quia si ordinationes diuersis temporibus editæ, immo solæ Regulæ ipsæ si obseruarentur, vix admodum esset, quod in studio perfectionis, religiosaque disciplina desideraretur. Et quoniam hæc ip-

Cur post multas & varias ordinationes editas optatus fructus haud extitit.

Radix executionis defectus.

Vis execu-
tions ma-
si me ab op-
timis superio-
ribus pēdet.

sa executio maxima ex parte pendet à Superioribus, propterea primum ac peculiare studium in eo ponendum esse censuimus, ut accurate instruantur, tormenturque Superiores. Frustra siquidem libri Regulis, Ordinationibus ac Visitationibus implentur; si desint animata instrumenta, quæ spiritum subministrent, & viuendam illarum praxim exercent. In hunc ergo finem operæpretium ante omnia visum est de hoc capite pauca, quæ sequuntur, statuere, ut in posterum obseruentur.

A Prouin-
ciali in visi-
tatione quæ
legenda &
declaranda.

Prouincialis, dum Prouinciæ suæ loca visitat, in singulis Domibus & Collegijs, cum Superiore ac Ministro Consultores etiam, eosque, qui alias gubernarunt, conuocet: coramque cum illis Rectorum & aliorum Subordinatorum Regulas; Ordinationes item, instructionesque typis excusas legat. Vbi præter communem earum intelligentiam, declarationem, propria etiam cuiusque praxis, & quibus in ea modis errari possit, sedulo pertractetur; ita ut practicæ quædam fiant conferentiæ de via & modo recte gubernandi. Legant præterea sed singuli priuatim, S. Bonauenturæ libellum de Sex alis; tum deinde in medium adferant, si quid fortè inter legendum incidit, quod proponant. Neque abs re forsan fuerit, si semel in eo congressu recitetur etiam epistola nostra ad Superiores. Denique permagni futurum est adiumenti, si ad rem nostram

Quid cuiq.
priuatim le-
gendum.

& institutum adaptemus, quod S. Basil. in Reg. fus. disput. c. 54 suadet, vt celebrentur de ijs rebus conferentiæ, in quibus labi procliue est; & quam quisque rationem in quorundam morbis, quorum difficilior ad tractandum natura & mores erant, vt illis mederetur secutus sit. quid denique in hoc, illoue casu fieri oporteret, prolatis in medium varijs interrogatiunculis, & peculiaribus circumstantijs. Quam ad rem conferent, iuuabuntque, vt spero, aliquot Industria, quas ad spiritualium infirmitatum curationem appositas, vt eorum, qui gubernare incipiunt, instructioni, aliorum etiam memoriæ seruiant, propediem missuros nos confidimus; cum adeo discrepans à corporum medicina, tantoque quam illa, difficilior sit hæc curatio, propter causas, quas Gregorius Nazianzenus Apologetico suo complexus est, & Gregorius alter Papa præclare item explicat pluribus in locis. At Superiori priuatim postea indicabit Prouincialis, si quid fortasse in hoc, illoue curando peccarit, & quomodo in posterum se gerere debeat, ne aberret.

Conferentiæ habendæ.

Proderunt industriz iâ editæ.

Quod ipsum cum ad Domus cuiuspiam visitationem accesserit, cum eius Superiore & Consultoribus præstabit, alijsque de quibus dictum est. De singulis autem, re perfecta, suis ad nos litteris perscribet; quos nimirum conuocarit, & in hunc modum instituerit:

De quibus circa has cōferentijs Generalis monendus.

quemadmodum successerint conferentiæ, quantum iudicij vnusquisque, & quantum in se spiritus ostendat; scribentque de iisdem etiam rebus singuli, tum ipsius Prouincialis, tum vniuscuiusque Collegij Consultores.

Superiorum
errata.

Nunc verò, vt ad ipsum Superiorum officium veniamus, ostendamusque quibus in rebus errare, ac muneri suo deesse possint: doceri debent, errores, defectusque ex eo nasci, quod subditorum suorum morbos vel ignorant, vel negligant, vel foueant interdum ipsi, vel etiam augeant, vel eos denique exasperent, & grauius exulcerent. Ad hæc enim capita quinque omnes huius spiritualis medicinæ defectus reuocari videntur.

Ignorant sub-
ditorum mor-
bos.

I Et ignorant quidem, vel quod ad actus ipsos extrinsecos, eo quod fidos, vigilantisque syndicos non adhibent, non percontantur à quibus, & quando sciscitandum est. Ministrum nec habent idoneum, nec fingere ipsi aut formare norunt. Filiorum denique suorum ægritudines paterno affectu ac sollicitudine non obseruant. Intrinsecus autem, quia aut conscientiæ rationem, quo par est modo, non exigunt; aut subditi ipsi minus eis confidentes, aperire se penitus non audent: ita fit vt interdum durior quædam agendi ratio, & parum affabilis homines alienet; interdum opinio, quam de Superioribus suis quasi

quasi fucō & artificio vtantur, animo conceperunt, quo quidem certior nulla pestis esse potest, cum acciderē nihil possit, quod animos ab amore ac fiducia sic auocet; nihil, quod subditorum mentes magis excitet, acuatque vt fucum & ipsi quærant, & res suas tectas atque occultas esse velint. Vnde sublata, mox integra ac sincera sui ipsius erga Superiorem manifestatione, quam Regulæ nostræ & Sancti Patres tantopere inculcant, occluditur sine vlla spe remedij via omnis & ratio totius auxiliij spiritualis.

2 Negligunt, atque in deteriora labi sinunt multis modis: seu quia paterne ac sincere non monent; seu quia laqueos & pericula non indicant, quæ subditi in suis illis defectibus non vident; defectuumque ipsorum radices ac fontes non patefaciunt. Id ipsum præterea faciunt cum vel pœnitentias non imponunt, culpasque & errata non corrigunt, quod quidem pertinet ad disciplinam: vel damna non prospiciunt, nec illis occurrunt vel occasiones amputando, vel habenas reuocando, quod spectat ad custodiam. Hæc siquidem duplex illa est cura, quam subditis præstari à Superioribus debere Sanctus Bernardus affirmat.

3 Fouent, aluntque dissimulando, & conuiuendo, quasi non videant; relaxando, ac liberius interpretando, dispensando sine
causa

Fouent dissimulando.

Serm. de vi-
ta spirit. nu.
36.

causa legitima, vbi nec maius bonum cernitur, nec maior Religionis, subditivæ utilitas, quinimo vbi & bonum minus est, & maius Religionis, subditivæ ipsius detrimentum. quæ quidem laxitas & licentia plurimum haud dubie damni affert, longeque ab illa summa cura & solitudine distat, qua filij Dei ad perfectionis statum ab eo vocati, educari tractariq. debent. Ex quo & illa S. Ephræm præclara sententia omni certè memoria dignissima. Eum inquit, qui ceteris præest, peritissimum esse conuenit, & ad consulendum salutem Subditorum vigilantissimum; utque singulorum obseruet incessum, motum, gestum ac habitum, adhibita etiam debita earum rerum correctione, quæ minus conueniunt, ut ad optimum ea statum, formamque reducantur. Magistri enim non solum elementorum figuras Discipulis ostendunt, sed & minima quæque puncta, distinctionesque proponunt. Sic igitur oportet Prælatum nihil quantumuis minimum, quod ad salutem pertineat, omittere, quin id fratribus proponat. Huc vsque illius verba.

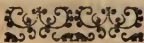
Augent placendi studio.

4 Augent porro humano quodam metu, dum placendi studio errata, vel leuiter tractant, vel penitus etiam tegunt & dissimulant. Idèque accidit, cum remedia opportuno tempore non admouent, quæ postea scilicet, cum morbus inualuit, alieno tempore & parum

considerate adhibere student; quando & lenia, quæ iuuare suo tempore potuissent, inutilia iam facta sunt; & aciora sine graui incommodo applicari nequeunt.

5 Exasperant atque exacerbant, cum in ipsa correctione stomachum potius quendam, animique perturbationem, quam syncerum charitatis affectum, commiserationemque præ se ferunt: cum acrioribus verbis rem exaggerant; iisque nonnunquam etiam mordacibus, & contumeliosis: cum acerbiora, denique medicamenta ingerunt, quam aut morbi vis requirat, aut agri conditio & natura patiatur. Quo ex fonte mala plurima dimanant. Ideoque S. Gregor. ad Urbicum Abbatem scribens, ex intemperato & incondito eius agendi modo, dissolutam Monasterij regulam fuisse dicit. Quod ex nulla inquit „ alia re euenire valuit, nisi quia tua dilectio in „ regimine suo inordinata est; nec cum graui- „ tate aliquid valet disponere, sed modo studet „ peccantibus leniter blandiri, modo inordina- „ te & extra modum nimium irasci. „

Exasperant
acriore cor-
rectione.

RADICES HORVM MALORVM
in Superioribus hæ videntur esse.

Ignorantia
 Superioris &
 obliuio mu-
 neris sui.

Ignorantia, seu obliuio mune-
 ris & partium, quas ab eis exi-
 git officium; quia minime co-
 gitant se medicos, pastores &
 patres esse: quod non debeant
 nec vero possint relaxare aut
 dispensare dissipando, sed in ijs tantummo-
 do, in quibus constat talem illius, qui regu-
 las & Ordinationes condidit, mentem fuisse.
 Quodque in omnibus rebus primas tenere
 oporteat non arbitrium, sensumque guber-
 nantis, sed exploratum ac certum iudicium,
 ad maiorem Dei gloriam fore, id fieri de quo
 agitur, quam omitti. Non recordantur quod
 S. Basilius docet: Infirmorum onera & infir-
 mitates portare, ita demum intelligi, cum in
 ijs curandis omnis fuerit adhibita diligentia.
 Non recogitant se patres esse, & patres non
 corporum, sed animarum; quique illius locum
 teneant, qui pater spirituum, vt Apostolus lo-
 quitur, ad id semper nos dirigit, quod vtile
 est ad recipiendam sanctificationem eius. Vn-
 de cauendum ipsis est diligenter, ne guberna-
 tionem suam politico sensu, & ingenio diri-
 gant, neue humanis respectibus priuata potius
 commoda finesque, quam diuinam gloriam,
 & sub-

& subditorum perfectionem (quantumuis ipsi excusare se apud se, & malum hoc tege-
re studeant) spectantibus sinant se duci. Obliviscuntur denique se non vnus cuiuspiam,
aut duorum Superiores esse, sed omnium,
qui ipsorum curæ, fideique commissi sunt.
Quo fit vt in ijs cernantur interdum priuatæ
in aliquos amicitia ac necessitudines, quæ of-
fensionem in alijs subditis, & diffidentiam,
æmulationemque pariant; tum suspiciones
etiam non prorsus vanas, nec inanes, ne af-
fectu aliquo infuscata, minusque synceræ sint
informationes, quæ ad mediatos Superiores
transmittuntur.

2 Negligentia, seu exigua cura rerum,
internarum; quia Superior, si curam spiritus,
deuotionis, & intimæ cum Deo coniunctio-
nis, studiosè diligenterque complecteretur:
rectum proculdubio erga se, aliosque in om-
nibus ordinem teneret. Ideo enim hoc stu-
dium Constitutiones nostræ, tanquam pri-
mariū ac potissimum in Superioribus requi-
runt. Et Sanctus Bonauentura hanc veluti
sextam, postremamque alam faciens, merito
dixit, sine ea reliquas perfici non posse; cum
per illam zelus iustitiæ accendatur, pietas
compassionis erga fratres infundatur, patien-
tia roboretur, exemplum bonum condia-
tur, discretio denique clarificetur. Quam ob
rem necesse in primis videtur, vt & nos om-

Exigua cura
interni cul-
tus.

p. 4. cap. 10.
§. 5. & p. 9.
c. 2. §. 1.

nes in Superioribus deligendis in hoc Dei donum oculos intendamus; & qui ad id munus vocantur, donum hoc à Deo enixe petant, omnique studio prosequantur. Sed quam necessaria sit ijs, qui præsumunt, hæc conditio, præclara extant & luculenta S. Basilij, & S. Chrystomi, vtriusque Gregorij, & S. Bernardi, omniumque vt semel dicam, Sanctorum testimonia.

Horæ considerationis perfunctoria obitio.

3 Omittere, aut perfunctorie & sine attentione obire præscriptam horam considerationis. Nec enim dubium esse potest, quin Superior posita obligationis suæ notitia, & bona ac recta cuiusque voluntate, communisque Societatis boni, & subditorum auxiliij desiderio, si vacuo atque attento animo ea considerare incipiat, quæ in ea Ordinatione breuiter indicantur; excitari se necessario sentiat, impellique ad executionem. Veremurque non parum, ne ex huius capitis defectu complures alij suboriantur, qui per Collegia in dies conspiciuntur, & post multa monita, Visitationes, ac litteras Prouincialium, eodem tamen in statu sine remedio semper hærent. Propterea eodem ipso, quo tum temporis vsi sumus, ac maiore etiam studio & contentione ordinationis illius curam, obseruationemque commendamus.

In rebus executionis occurratio.

4 Est & alia malorum radix longe pernicio-

ciosissima, eoque periculiosior, quo minus vulgo noxia cenferi solet, rerum scilicet externarum occupatio, in quam Superiores ferri vt plurimum, ac varijs nominibus supra modum effundi solent. Sunt enim qui naturæ quadam propensione ad distractiones proni, non solum oblatas occasiones cupidè arripiunt, vt operam suam impendant, sed eas ipsimet vltro quærunt, & nasci quodammodo, ac succrescere faciunt. Alij ob rei familiaris inopiam, sic illis se totos tradunt, vt summa, & præcipua subditorum cura in hoc vno sita esse videatur. Alij per speciem, proximos lucrificandi, multis se se visitationibus implicant, ijsque non modo non necessarijs, sed parum etiam vtilibus; atque in his ita versantur, vt à secularium moribus parum abscedant; adeo vt si rationes subducere velint, reperiant vesperi, cum serò domum redeunt, se perexiguo fructu horas complures, non leui damno suorum commodis, & consolationi, disciplinæque domesticæ utilitati subtractas consumpsisse. Alij pia magis specie proximos per consueta ministeria iuuandi, erga deuotulas aliquot operam suam ponentes, plus inde occupationis referunt, quam fructus; vt necessarium plane sit remedium huic malo efficax adhiberi, cum inordinatæ huiusmodi occupationes non solum tempus eripiant, sed mentem quoque obscuro-

obscurent, & cor ipsum indurent: quò fit, vt
 tacito sensu post aliquod temporis spatium,
 homo nec opinans immutetur, longequè
 alter affectum se deprehendat, quam suspi-
 cabatur. Hinc illa S. Gregorij homilia 17.
 memorabilis & assiduo expendenda senten-
 „ tia: Curis, inquit, secularibus intenti, tanto
 „ insensibiliores intus efficimur, quanto ad ea,
 „ quæ foris sunt, studiosiores videmur. Vsu
 „ quippe curæ terrenæ à cœlesti desiderio ob-
 „ durescit animus: & dum ipso suo usu durus
 „ efficitur per actionem seculi, ad ea emolliri
 „ non valet, quæ pertinent ad caritatem Dei.
 „ Vnde bene Sancta Ecclesia de membris suis
 „ infirmantibus dicit. Posuerunt me custodem
 „ in vineis, & vineam meam non custodiui.
 „ Vineæ quippe nostræ actiones sunt, quas usu
 „ quotidiani laboris excolimus: sed custodes
 „ in vineis positi, nostram vineam minimè cu-
 „ stodimus, quia dum extraneis actionibus im-
 „ plicamur, ministerium actionis nostræ negli-
 „ gimus. Neque vero hæc eò dicuntur, quod
 Superior aut necessitati rerum temporalium
 prospicere non debeat, aut illi à ministeris
 penitus abstinendum sit: sed quo & illa or-
 dine, modo, auxilijsque consentaneis pro-
 curet (qua de re appositè S. Bonaventura
 in ala quinque discretionis in tertio gem-
 marum ordine) & hæc ita tractet, vt tan-
 tum ex illis sibi sumens, quantum ea, quæ
 officij

officij propria sunt, minimè impediatur; quidquid in eis temporis ponere potest, id in utilioribus rebus ponat, quæ subditis simul exemplo sint tum humilitatis, tum zeli animarum. quod scilicet tum usu venit cum vilioribus, & egentioribus personis operam nariat, ubi constet maiorem inesse laborem, & plus meriti, quàm honorificæ, vel speciosæ occupationis.

5 Quinta est, artem nescire, modumque curandi spirituales infirmitates: quia cum præposterè initur curatio; sperari salus vix potest. Et quoniam ex hoc fonte plurima incommoda nasci solent, ob eam rem statuta sunt, quæ de hoc capite supra diximus, quæ quidem Prouincialibus vnicè commendamus.

Ignoratio
spiritualiter
medendi.

6 Sexta est impatientia in perferendis laboribus diuturnæ curationis: quia tametsi malum sæpe cognoscant, & medicinam ei facere incipiant; attamen quia curatio hæc non vnius, aut alterius est hebdomadis, sed tempus longiusculum requirit, & infirmus reluctatur, paritque fastidium, defessi tandem fractique succumbunt. Ex quo sequitur, ut aut malum leuiter tantum obducant, contentique sint externa quadam specie, sine effectu veræ, ac solidæ sanitatis; aut tædio certe victi, cum Prouinciali im-

Impatientia
in perferendo.

portunius agant, vt subditus ille alio amandetur. quod quidem longè mali plus habet, quam prima forsitan fronte videatur. Translato etenim huc, illucque infirmo, cum eius curam ex animo nullus amplectatur; mutanturque in dies & medicus, & ratio curationis, fit vt æger ipse prope modum desperet, & ab omnibus Superioribus auersus, in maximas angustias miser redigatur: eo quod abiecto iam pristino erga Societatem affectu, ad eum modum vivere nequit; & Religione vicissim adeo grauem omnibus illum, vt Superior eum nullus habere velit, ac prope insanabilem reputante, quò res tandem emerfura sit, facile est iudicare. Quapropter necesse est, vt magna cum caritate, & longanimitate illius quisque infirmi curam gerat, quem Dominus eius fidei commisit; statuaturque se in eo rem diuinæ ipsius Maiestati gratissimam facere (à qua proinde sperare, ac suis, & aliorum precibus in hac curationis sollicitudine implorare opem debet, mercedemque amplissimam expectare) nisi forte huiusmodi aliquando circumstantiæ concurrant, vel ex parte Superioris immediati, vel ex loci, occupationisve, aut ipsius etiam infirmi conditione, vt discreta caritas Prouinciali suadeat, illum commodius
& fru-

& fructuosius alio potius in loco curandum esse.

7 Septima & postrema, quod non det operam Superior, vt ipse alijs omnium virtutum exemplo præluceat, singularitatem declinando, & modum omnem procedendi, qui suspicionem præbere possit, ipsum imperio & gubernatione delectari; specimen dando humilitatis, religiosæ paupertatis, caritatis, studij, amorisque laborum, & quod ad rem maxime facit, obedientiæ erga suos Superiores, non voluntatis solum, verum etiam iudicij, optando ab eis dirigi; monitaque illorum, ac reprehensiones humiliter, & cum ædificatione, quando vsu venit, suscipiendo; nec contra ægre ferendo, curiosiusue, quis detulerit, obseruarit, scripserit, inquirendo. Et quia quod de exemplo dictum est, summi prorsus est momenti, multa vtique hoc loco dicenda forent: sed nobis satis fuerit Sancti Gregorij verbis 24. Moral. cap. 2. concludere. Necessesse est, vt is, qui præest, quæ exempla subditis præbeat, solerter attendat: & tantis se sciat viuere, quantis præest. Subditque. Non debet hominum ducatum suscipere, qui nescit homines viuendo præire: ne qui ad hoc eligitur, vt aliorum culpas corrigat; quod refecare debeat, ipse committat. Hinc inde ergo se qui præsumt circumspectant, vt si-

Defectus boni exempli.

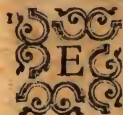
„ bi & subditis viuant , vt bonum quod fa-
„ ciunt, & intra finum mentis abscondant,
„ & tamen ex eo ad profectum se-
„ quentium, exempla rectæ
„ operationis im-
„ pertiant .

* *
*

CIRCA EXECUTIONEM.

CAP. II.

T quoniam omnis ut dictum est, conatus, non in nouis ordinationibus condendis, sed in earum quas habemus, executione adhibendus est: necesse omnino fuerit in hanc

præ omnibus serio ac diligenter incumbi. Prorsus enim docet experientia, & incommoda quæ inde nascuntur, liquido demonstrant; plus in hoc genere desiderari, quam aut bona tot Dei famulorum voluntas, aut prompta & simplex obedientia polliceri debere videantur. Id porro ex triu capitum aliquo nasci solet. Primum quod ignorentur interdum à Rectoribus nonnullæ Ordinationes, aut earum certe minime recordentur. Qui enim eas nesciunt, aut memoria non retinent, nec in promptu habent, quod præscriptum est; eos certum est, Ordinationum praxim exigere non posse. Satis autem constat, aliquos Superiores & Consultores suam nonnunquam ignorationem prodere, cū audiunt admonenturque extare de hac aut illa re talem Ordinationem.

In executionem incumbendum.

Executionis defectus ex ignorantia ordinationum.

2 Alterum est, nimia quædam facilitas

B 3

& in-

Nimia facilitas & indulgentia.

& indulgentia, quando, vt ante dictum est, parui interesse putant, atque in manu sua esse arbitrantur, vt dispensent, & habenas laxent prout volunt; non aliter quam si quidquid conscio Rectore fit, idem continuo recte ac religiose fieri credendum sit. qua nimirum opinione nulla Religioni perniciosior esse potest: quia non Regulas tantum, tot lacrymis & precibus à B. P. N. Ignatio exartatas, sed Ordinationes etiam ac decreta, tot item consultationibus, precibusque expressa, persuadere sibi deberent maioris esse momenti, grauioribusque malis declinandis condita fuisse, quam vt ab vno quoque Rectore concipi & comprehendere statim possit. Quod si nondum id assequi, penitusque cognoscere potuerunt, hæc saltem opinio ac persuasio, quod in illis maius quoddam bonum insit, quam ipsimet intelligant; reuerentiam illis atque auctoritatem conciliare deberet, ne tam leuiter & pro arbitrato, perinde ac si res prorsus indifferentes essent, ab eis tractarentur. Hinc enim illa (quam S. Bonauentura describit) Religionum confusio, quia pueriles mentes sibi ipsis dimittuntur sine fræno retrahente à noxijs, & sine virga ad salubria compellente, aut ex negligentia seniorum, aut ex nociua condescensione, sicut imprudens medicus, &c.

3 Tertium est difficultas, quæ à subditis
obij-

De inform.
Nouit. p. 2.
c. 1.

obijcitur. Superiores enim, dum eorum in obediendo repugnantiam cernunt, & quod post crebra monita, ac poenitentias nondum, ut aliquid facerent, inflecti potuerint; partim ut altercationes deuitent, partim quod emendationis spem nullam concipiant, nonnunquam etiam humano quodam respectu ducti, urgere amplius non audent. Res summi plane periculi, errorisque plena: quoniam si ei, qui obliquas scribendo lineas ducat, regulam applicare non ausis, perspicuum est, qualia tandem eius scripta futura sint.

At in hoc genere tanto grauius est periculum, quanto certius est ex licentia, libertateque agendi ut velis, habitum ingenari, per quem difficilius in dies euadat, ex regula, alienoque arbitrio vitam ducere.

R E M E D I A.

Ordinatio-
nū frequens
lectio, & ho-
ra confide-
rationis .

Vrent Prouinciales, vt Su-
periores locales omnino ha-
beant, & legant Ordinatio-
nes, horamque confideratio-
nis obseruent quā accurati-
ssime .

In visitatio-
ne de execu-
tione inqui-
rant & ge-
neralem do-
ceant .

2 Cum visitant, de hoc capite nomina-
tim inquirant, & ad nos singulis ex locis re-
ferant, vbi & qua in re peccetur : singulis
item in locis coram Rectore, eiusque Con-
sultoribus Regulas, & Ordinationes exami-
nent, obseruando in quibus, & quas ob cau-
sas erretur ; & quænam præscripta sint reme-
dia .

Prouincialis
admonitor
id maxime
curet .

3 Admonitor Prouincialis, qui eiusdem
socius vt plurimum esse solet, hoc ipsum
peculiari cura inspiciat ; illumque de eadem
re commonefaciat, atque ad nos quoque
quid fiat, aut præmittatur in hac parte,
perscribat. Quod etiam iuxta instructionem
suam præstabunt vniuscuiusque Domus, &
Collegij Consultores .

Remissio-
nis damna .

4 Faciant Prouinciales, & Superiores in-
telligent, sibi que omnino persuadeant, eum,
qui gubernat, sola ipsa remissione plurimum
nocere . Itaque non de ijs solum, qui ea fa-
ciant, quæ facere non debent ; sed de his quo-
que,

que, qui quod facere debent, prætermittunt,
dici non posse eos talentum habere guber-
nandi. Vnde necessarium erit, vt Prouincia-
les mature de ijs nos moneant, qui in hoc ge-
nere delinquent, vt mutari scilicet possint,
& alij substitui, qui diligentius inuigi-
lent: quandoquidem Deo ratio-
nem recte reddere de mala
eorum locorum guber-
natione non po-
terimus,
quæ
ab huiusmodi Superioribus
ex sancta ipsius volun-
tate non guber-
nantur.

DE SPIRITV ET ORATIONE.

CAP. III.

Potissima
cura in ora-
tione.

X operibus ipsis, imperfectio-
nibusque quotidianis facile ap-
paret, orationis, internarumq.
rerum studium haud quaquam
in omnibus tantum esse, quan-
tum esse res ipsa postularet.

Idemque nobis contingit, quod vasculo cui-
piam accideret, quod perangusti oris aditu
modicam aquam accipiens, complures rimas
haberet, quibus illa sensim efflueret. Quare
præcipuam in hoc studio curam poni necesse
est, quoniam & disciplina, & ministeria,
atque ut vno verbo dicam, omnia nostra
recte habebunt, si spiritu ambulemus. Ad
promouendum autem, quoad conferre hu-
mana cooperatio potest, augendumque san-
ctum hoc studium, opportuna in primis hæc
pauca videbantur.

Promouen-
dz orationis
media.

Exhortatio-
nibus accen-
dendi.

1 Primum, ut in exhortationibus serijs,
& cor ipsum petentibus, ad id crebro inci-
tentur.

Præferti ex-
citantur.

2 Excitentur identidem Præferti rerum
spiritualium.

Frequēs vsus
exercitiõũ
spiritualiũ.

3 Frequententur exercitia spiritualia, ita
ut re vera intelligant omnes quantopere illis
indi-

indigeant, quicumque conditorem suum agnoscere, & in eius amorem ardentius inflammari desiderant. Et vero multis verbis minime opus est ad persuadendum, ut fenestram mane aperiat, qui lucem videre velit.

4 Exigatur primo quoque tempore per Superiorem, aut certe per rerum spiritualium Praefectum, ab omnibus domesticis ratio, quam orando tenent, tum circa materiam, tum circa modum ipsum: in eoque instruantur, ut cum fructu peragatur.

5 Fiant per aliquot dies solidae circa examinandae conscientiae rationem exhortationes. Et quia non omnes forsan Rectores esse habent, unde hoc praestare pro dignitate possint; operae pretium fuerit, si Prouincialis, quibus locis opus esse iudicarit, nonnulla ad eos capita mature cogitata & expensa transmittat. Cureturque ut singuli hebdomadis unius aut alterius spatio, in hanc examinis curam diligenter incumbant, suos in eo defectus obseruando, de impedimentis cum Praefecto conferendo, rationesque exquirendo, quibus utiliter, fructuoseque id facere possint. Commendetur impense usus examinis particularis, ut si minus diuerso, communi saltem vtriusque examinis tempore peculiari cura exerceatur. in eumque finem publica & communis sit haec animi contentio; ita ut Domi sciant omnes, in eo nunc loco ab omnibus

Exigenda ratio modi in orando.

Serie exhortationes de examinanda conscientia.

operam dari, vt se se in examinis vsu & studio perficiant. Sic enim fiet, vt non feruor solum maior excitetur, sed maior etiam gratia & influxus per communes omnium preces à Domino impetretur.

**Legantur li-
tere de reno-
uatione spi-
ritus.**

6 Legatur attente, & cum meditatione aliqua epistola nostra de spiritus renouatione.

**Extraordi-
narium spa-
tium deute-
lioni.**

7 Sumant singuli ad duarum hebdomadam spatium, tempus aliquod extraordinarium, quod lectioni spirituali tribuant, pro sua cuiusque necessitate legendo ac meditando: in primisque de causis, damnisque tepiditatis, de motiuis ad Deo perfecte seruiendum impellentibus, de ijs demum, quæ sibi impedimento esse sentiunt: caput aliquod Gersonis, sed de imitatione Christi, S. Bonauenturæ, S. Bernardi, & similium, prout vel superiorum temporum experientia, vel eius qui dirigit, consilium edocebit.

**Querendum
de causis di-
fractionis.**

8 Interrogent vnumquemque Superiores de causis suarum distractionum, occasionesque fortiter, ac intrepide submoueat: gratum si quidem id illi esse debet, qui cum propositum habeat ad perfectionem contendere, obices omnes remoueri ex animo desiderat. Et Superior ipse regulam suam, constitutionemque seruet, quam enixe, studioseque commendamus.

**Exhortatio-
nes de silen-
tio.**

9 Præmissa efficaci exhortatione de fructibus

Etibus silentij, de damnis & periculis nimia
 loquacitatis, de facilitate seruandi in Societa-
 te silentij; serio admoneantur omnes, vt Re-
 gulam silentij minime obscuram illam, satisq.
 manifestam, obseruent; imponanturque
 transgredientibus pœnitentiæ. Nec alienum
 fuerit, si ijs, qui loquendo modum excedunt,
 hanc pœnam iniunxerint, vt à communi re-
 creatione abstineant; & tempus illud ab alijs
 segregati ponant in considerãda obligatione,
 atque vtilitate silentij; aut alias item vsita-
 tas pœnitentias. Denique aduigilent Supe-
 riores, vt vigeat prorsus huius Regulæ disci-
 plina, quæ multis in locis plus a quo, nec si-
 ne graui iactura, negligitur. Verendum enim
 nobis est, ne qui plurimum colloqui & tra-
 ctare inter nos, & cum proximis solemus,
 minus absurdum paulatim iudicemus, fran-
 gi apud nos, violarique silentium. Ita vt ne-
 glecto eius, tanquam rei, quæ minimum of-
 fendat, studio, iaceat omnino regula, ma-
 neatque in solis libris exarata. Quod vero
 seruandi silentij permagna sit in Societate fa-
 cultas, ei facile constabit, qui per tempora,
 & occupationes orationum, examinum, stu-
 diorum, disputationum, ministeriorumque
 cum proximo decurrens, animaduertet, ex-
 cepto vtriusque recreationis tempore, quod
 silentij tempus non est, perexiguum esse spa-
 tium, quod restat. Quo grauiore utique cen-
 sura,

fura, & animaduersione digna, maiorque
linguæ incontinentia ea videtur, quæ post tot
occupationes, & post itata recreationum in-
terualla, vel modicum abstinere nequit à ver-
bis non necessarijs.

Recreatio-
nes religioſe
obeantur.

10 Adhibeatur peculiaris diligentia, vt
recreationes religioſe traducantur, quod eo
tempore, niſi recte tranſigatur, refrigerſcat
ſpiritus, plurimumque diſtrahatur. Adui-
giletur, vt non ſolum exterminentur obmur-
murationes; ſed explodantur etiam rerum,
nouarum narrationes, libertaſque & ſeculari-
tas indecora. Deſignentur idonei ſyn-
dici, ſubmittanturque ſecreto boni
aliqui ac ſpirituales, qui ſer-
mones ſanctos, & reli-
gioſæ recreationi
conuenientes
inducant.

* *
*

DE OBEDIENTIA.

CAP. IV.

Spartum, in quo perfici summo studio debemus, est obedientia. cuius & si, quæ diuina est misericordia, non exigua virtus cernitur in Societate, cuius subditi tanta cum alacritate tot periculis navigationum, tantisque locorum difficultatibus se committunt; & in missionibus, confessionibus, lectionibus, aliisque Instituti nostri exercitijs, magno animi ardore & contentione versantur: tamen cum ea sit huius virtutis dignitas, ac momentum, ut in eius absoluta perfectione præstantissimos B. P. Noster esse voluerit homines Societatis; inficiari non possumus, haud exiguum esse, quod in multis desideretur. Quo igitur ad perfectionis huius apicem contendatur, suppleaturque quidquid vspiam deesse potest, hæc visa sunt suggerenda, atque ut re ipsa in usum veniant, sedulo commendanda.

I Ut singuli dierum aliquot spatio epistolam B. P. Nostri de Obedientia attente legant, meditenturque capita, excerpando, quæ in ea sane insignia, & plurima occurrent, tum de virtutis huius dignitate, ac præstantia,

In obedientia pacificandum.

Quæ iuuare possunt.

Aliquot diebus legenda epist. B. P. N.

tia, tum de eiusdem necessitate, gradibus, & perfectione; de impedimentis, motiuis, & ceteris. Veniatque in mentem, quod à S. Basilio in reg. breu. interrog. 166. dictum est. cum quaesisset, quo animi affectu par illi sit obedire, qui ad mandati vrgeat executionem, „ Non minore, inquit, quam quo paruulus „ vehementer esuriens, vocanti se ad pastum „ nutrici obtemperat. cum alio in loco Dominus dicat, Meus cibus est, vt faciam voluntatem eius, qui misit me Patris.

Opus est animi robore.

2 Hoc persuasum habeant omnes, animi robore, ac virtute opus esse, vt ipsi nos vincamus in rebus arduis: crebras autem contradictiones, procurationes, ceterosque conatus, qui nonnunquam interponuntur, magnam imperfectionem denotare; proculque ab ea simplicitate, promptitudine, alacritate, reliquisque conditionibus abesse, quas virtus hæc requirit, & quas Constitutiones nostræ baculi, cadauerisque exemplo declarant: non quo interdicator id, quod eadem Constitutio, & Epistola permittunt, vt Superiori proponatur, ita nimirum, vt præmissa oratione, & cum indifferentia, quæ ibidem præscribitur, eo denique modo id fiat, vt vere nihil aliud sit, quam repræsentare, hoc est, ob oculos Superioris ponere, totam ei curam rei expositæ relinquendo; sed quoniam alter ille agendi modus, quem diximus,

p. 6. cap. 1.
§. 1.

mus, non est exponere, sed vi quadam extorquere, voluntati suæ obsequi, occultisque cuniculis peragere, vt id demum fiat, quod ipse velit.

3 Superiores suauis, ac paterna imperandi ratione vtentes, liberum & legitimum ad orationem recurrendi tempus subditis concedant: leniant ipsi difficultates, & in circumstantijs aliquibus condescendant. quod ad rem vero ipsam, fortiter adnitantur, vt subditi se ipsos vincant, fiatque id omnino, quod ad maiorem Dei gloriam, inferiorumque bonum conducit.

4 Si quando vulgares personæ intercedant, quæ priuata potius beneuolentia, humanoque instinctu moueantur, quam quod ad eos hæc cura pertineat; reijci à Superioribus debent, suauiterque moneri, ad ipsos non spectare, vt se se in talia ingerant. Quod si graues sint personæ, vt Consultores, alijve alicuius nominis Patres, benigne illos audiât: deinde vero si animaduertant leuioris esse momenti, quod proponunt; hortentur, vt obedientiam ipsi potius promoueant, animum ijs addendo, pro quibus intercedunt. Vbi autem sæpius repugnando, modum egredierentur, aut interponerentur etiam externi, tum diserte doceant sibi hoc ipso constringi manus, ne assentiri possint.

Intercessio-
nes mode-
randæ.

5 Si subditus (vt fieri nonnunquam solet)

Quid si dū-
riorem se
præbeat.

C

du-

duriolem se hac, vel illa ex causa præbeat, ita ut solam verbi Nolo vocem vitando, rem ipsam præstare videatur; constantes nihilominus, fixosque manere Superiores oportet, illumque ad orationem, & indifferentiam, quam regula iubet, hortari. Admoneant præterea, repugnando diutiusque renitendo, grauitè peccari: nec expectari in Societate præcepta debere, vbi satis esse debeat signum ipsum indicatè voluntatis. ut sibi persuadeant se postquam se ipsos vicerint, tanto lætiores fore, tum ob quietem conscientia, tum ob fructum ipsum, quem magno cum merito ex victoria capturi sunt.

Non reformidandi recursum.

6 Non reformident immediati Superiores subditi recursum ad mediatos, nec propterea omittant obedientiam vrgere: quin hunc potius expectent, quia mediati erit omnia, quæ ipsi egerint, confirmare; subditumque ad obedientiam inducere.

Causæ inobedientia inuestiganda.

7 Serio moneantur nostri, ut causas, unde obediendi difficultas nascitur, inuestigent: reperientque non in vna solum obedientia peccari, sed quoniam hæc, ut prompta sit, alias etiam virtutes supponit, altius infixum hæere illarum defectum intelligent. Verbi gratia; si quid præcipitur, quod ab existimatione, vel honore proprio alienum sit; difficultas obediendi oritur ex superbia. hic igitur admouendum examen, hic meditationes,

& re-

& remedia applicanda sunt, considerando, quam inanis res ea sit, præsertim in homine religioso, qui sui contemptum, seque mundo crucifixum esse profiteatur. Si opus aliquod imponitur, vel officium, à quo ipsi abhorreamus, ex immortificata natura promanat: sin contra, deserendum est officium, ad quod propensiores eramus; ex eodem ipso inordinato ad officium illud, aut personam affectu proficiscitur. Si terret operis difficultas, fortitudinis est defectus; eodemque modo in similibus. Humiliemur itaque, & ad anteriora virili animo connitentes, gloriosam de nobis ipsis victoriam reportemus.

8 Intelligant Superiores se, cum suorum in hac parte defectus non cohibent, plurimum damni ad ferre tum subditis ipsis, tum etiam Societati. In illis siquidem minuitur virtus & meritum obedientiæ; minusque in dies apti, & minus tractabiles efficiuntur; non aliter quam equis meticulosis accidere solet, qui nisi stimulis incitentur, grauius semper ex omni re concutiuntur; & longius retrocedunt. Societati vero difficilior sensim redditur gubernatio, diuiniq; obsequij cursus magnopere retardatur. Sublata enim ex Societate obediendi promptitudine, cum præcepti, vt dictum est, pœnarumque vsus, eo quod signum ipsum satis esse debeat, ordi-

Superioribus cohibendi ij defectus.

narius non sit, in promptu nimirum est, quis tandem rerum nostrarum status futurus sit, animo prospicere.

Vnde fit mi-
nus suavis
obedientia.

9 Intelligent porro subditi, ex tot eiusmodi contradictionibus, intercessionibus, difficultatibus futurum, vt & minus suavis sit obedientia, & Superiores vicissim id præstare nequeant, quod de Præposito Generali agens Beatus Pater Noster 8. par. Constitutionum cap. 1. G. ab illis exigit, vt subditorum scilicet arbitrio aliquid relinquunt, eis compatiantur, & ex parte etiam non nihil aliquando indulgeant, cum videretur id posse magis conuenire: quoniam hæc in subditis pariter supponunt obedientiam, vt plurimum in ceteris rebus promptam, humilem, integram, cæcam, qualem denique ab eo descriptam videmus. Cum ijs enim qui sic obedire consueuerunt, potest & debet Superior in nonnullis indulgere, quippe qui hoc tum sine villo vel subditi vel gubernationis suæ detrimento facturum sit. Cum ijs vero, qui aliter se gerunt, aliterque fere semper affecti sunt, locum non habet illa Beati Patris Nostri admonitio; quandoquidem id magis, sicut ipse ait, conuenire non potest, nec perpetuo item præstari hoc debet: quoniam id aliud non esset quam subditorum inobedientiam alere, eorumque infirmitatem confouere: facilio-

ra au-

ra autem euident omnia, si excitetur animus, ut in Superiore Deum agnoscat, nec certa quadam prudentiæ lege, qua vna ad obediendum duci videmur, eo quod rem ita fieri debere iudicemus, vsquequaque moueatur; sed illam in ijs etiam agnoscat, quæ ab hacce humana prudentia dissentire, & discrepare quodammodo videatur. Quam ad rem conferre haud dubie plurimum possent præcipui nonnulli ex antiquioribus, maiorisque existimationis patribus, si hanc de se fiduciam Superioribus præberent; ut extraordinaria nonnumquam in ipsis earum rerum exempla edere possint, quæ humana hac prudentia niti minime videantur, & in quibus Deus ipse in Superiore agnoscat. Ideo enim ad ista nos Beatus Pater noster confirmabat tum doctrina, dum eorum ipsum, instrueret, ut ipso etiam loquendi modo huius rei nos quodammodo commonefaciat; tum exemplo ubi res tulit, magnæ interdum virtutis patres vel ipse redarguens, vel publicas illis reprehensiones ac pœnitentias imponi iubens: quod Ignatius, ut Ignatius, nulla prorsus ratione committendum censuisset. Ad extremum, ut caput hoc concludam, meminerint Superiores, debere se facem, sicut dictum est, alijs præferre, & exemplo illis præire, quemadmodum

in Beato Patre Nostro prescribitur quarta
 parte, cap. 10. §. 8. eodemque modo
 qui primas in Societate te-
 nent, vt est in parte

octaua, capi-
 te primo,

§. 33.

DE CASTITATE.

CAP. V.

Vm ea, quæ huic virtuti aduer-
santur, honori diuino, Societa-
tis existimationi, proximorum
auxilio tantopere aduersentur:
satis fore videbatur, si in men-
tem reuocaremus quod in prin-
cipio 6. partis à B. P. nostro dictum est, eni-
rendum nobis esse Angelicam puritatem imi-
tari & corporis & mentis nostræ munditia.
Sed quia necesse est quibusdam adiumentis &
damna præuertere, quæ suboriri possunt, &
bonum Religionis nostræ odorem conservare,
ne vnius cuiuspiam labes in vniuersum corpus
redundet; è re etiam futurum visum est, si
nonnulla breuiter commoneremus.

Qualis So-
cietatis pu-
ritas.

I. Lapsus istos in bene constituta religio-
ne, qualis per Dei gratiam est Societas, si
quando contingant, non posse nisi ex magna
quadam negligentia, longique temporis la-
xitate proficisci. Quod quidem manifeste
constat ex Neuitijs: hi enim, si prauos seculi
habitus intueamur, acriores haud dubie illos
habent, & minus mortificatos: si virtutem,
eiusque firmitatem, minus solidam minusque
confirmatam: si virtutum exercitia, aut sen-

Causæ hu-
iusmodi la-
psum.

suum mortificationem, multis partibus breuiorem; si noxias rerum species, magis uiudas, & magis impressas; si vsum orationis & communicationis cum Deo, longe difficiliorem. Quare nihil est, quod non persuadeat, illos ad lapsum proniores, & magis expositos esse. Et tamen nouo suo feruore, sensuum custodia, tentationum manifestatione, occasionumque absentia, diuina gratia iuuante, in magna puritate conseruantur. Ex quo intelligere est, ceteros qui diutius in hac schola versati sunt, quique frequentiori orationis, mortificationis, pœnitentiarum, sacramentorum, aliorumque exercitiorum vfu solidiores facti sunt, nisi omnem sui curam abijcere velint, posse Dei ope nixos, non solum immunes ab omni grauiori labe seruari; sed in dies magis in omni puritate, ac sanctimonia proficere.

Præsidia ad puritatem conseruandam.

2. Magna esse ad hunc finem, si recte illis vti nouerimus, in Societate præsidia, vt sacramentorum frequentationem, rationem conscientia, quæ Superiori reddenda est, errorum ac defectuum per eos, qui extra confessionem illos acceperint, manifestationem; assiduam socij præsentiam, orationem mentalem, duplex examen, frequentem librorum spiritualium lectionem, otij fugam, studiorum laborem, sobrietatem, & pœnitentias, modestiæ, castitatisque in alijs, qui
buscum

buseum viuimus exemplum; Superiorum vigilantiam, casuum reseruationem, tot denique Regulas ad hunc eundem scopum tendentes: vt permirum sit hominem, qui tam multis præsidijs septus sit, labi, nisi sensim peruertatur, & his omnibus auxilijs se ipse destituat, alia penitus omittendo, alia perfunctorie, & sine fructu vsurpando. Quo certe admoneri, ac permoueri quisque debet, vt ad seipsum, animæque suæ statum cognitionem referat, memoriam repetens quod à S. Bernardo dictum est, Neminem repente fieri turpissimum; & nauës submersas complures fuisse, dum in eas aquam sensim defluere sinunt, nec laborant, vt quam primum exhauriatur.

3 A Superioribus tria sunt diligentissime prouidenda.

1 vt subditi spirituales re vera sint, procedantque cum omni synceritate, & desiderio perfectionis; atque vt auxilijs, quæ diximus, rite, fructuoseque vtantur. Excubare sedulo in vniuscuiusque curam debent, ita, vt simul, ac detrimentum aliquod, iacturamque, aut remissionem spiritus animaduertunt; mature succurrant, nec differant, quousque mala crescant, & corroborentur.

2 Amputet occasiones, quantumuis ægre laturum subditum sentiant, quasi vel parum ipsi fidatur, vel nota aliqua inuri vide-

Tria Superioribus prouidenda.

Vt subditi spirituales sint.

Occasiones amputandæ.

de-

deatur; quandoquidem qui malis occurrit; & exacta regularum, ordinationumque praxi suos periculis remouet; nullam iustam, suspicionis causam prabet, sed cautela utitur necessaria. Et quamuis nullum subesset periculum, (& vero superbus adeo nullus esse debet, ut se omni tempore, atque in omni occasione securum arbitretur; cum S. Petrus post iteratum sapius parati ad mortem animi propositum, post tam multa constantiæ promissa; quinimmo post animi & fortitudinis suæ experimenta, cum in tot armatorum conspectu, manum ferro admouere non dubitaret; ad vilis mulierculæ vocem adeo graui fœdoque casu prolapsus sit) attamen vel oblocutionum causas præcidisse permagnum est; atque ut hoc etiam decisset, ipsa nihilominus disciplinæ obseruatio per se laudabilis est, religioni decora, atque honorifica, & meriti apud Deum singularis. Dispiciant ergo Superiores, quemadmodum cum proximis tractetur; fœminarum visitationes, & prolixa colloquia fortiter, iuxta instructionem circuncidantur, præsertim, vbi leuitas aliqua, iocique cernerentur. Ingrediantur prorsus cum illis socij, semoto quouis respectu, serueturque ad vnguem ordinatio nostra circa Reg. 18. Sacerdotum. Nec prætereundum hoc loco videtur, quod S. Greg. talia reprehendens, ad Ioannem Subdiaconum scribit

scribit de Constantino Monacho. Cognoui ,,
quia ad Monasterium, quod in Piceni Prouin- ,,
cia situm est, solus pergere sine aliquo fra- ,,
trum suorum præsumpsit: ex qua eius actio- ,,
ne cognoscimus, quia qui sine teste ambulat, ,,
recte non uiuat.

Schedulæ & munuscula clanculum data,
vel accepta, diligentissime caueantur. fami-
liaritas tenuiorum & ignobilium fæminarum,
vt quæ suspitioni ac periculo magis expositæ
sunt, procul omnibus modis habeatur. Ea-
rum cura & patrociniū ad temporalia sub-
sidia conquirenda, nec suscipi, nisi magno
delectu & cautione, permittatur: nec tracta-
ri sine peculiari cum Superiore communica-
tione, atque ita duntaxat, vt nec incommo-
da inde vlla, nec sinistra suspiciones nasci
possint.

Erga Coadiutores, qui in villis degunt,
seruetur exacte ordinatio. Erga eos, qui mi-
nus spirituales sunt, & distractionibus magis
obnoxij, peculiare sit studium, ne periculis
obijciantur, quia & si nullam de castitate
sua sinistram suspitionem prabeant; huius-
modi tamen homines occurrentibus occasio-
nibus, quæ plerunque non desunt, tuti pa-
rum sunt; magnaque tum ipsis, tum Religio-
ni fit iniuria, cum velut oceano parua quæ-
dam cymba male tuta exponitur. Tales ergo
parum solidi ad speciosa concionum, lectio-
num,

Schedulæ &
munuscula
caueantur.

Instru. pro
coad. tem-
por. S. 3. c. 4.
Minus spiri-
tuales vt in-
uandi.

num, & alia id genus munia non promoueantur, quæ opinionem, famamque conciliant, & caros externis illos faciunt. Hinc enim adiguntur sæpe numero Superiores, vt de illis, vel circa locum, vel circa occupationes ea statuunt, quæ nec Societati, nec subditis ipsis expediant. Quod si tandem accidat, quod hominibus spiritu vacuis euenire sæpe solet, vt aut sua sponte abeant, aut merito suo dimittantur à Societate; grauius inde fit scandalum; alienanturque quamplurimi; nec capere possunt, qua ratione homines, qui tanto cum applausu in eiusmodi rebus occupabantur, talem in statum redigi potuerint, nisi occultæ quædam persecutiones, & graues iniuriæ interuenissent, quæ miseros & afflictos ad extrema consilia impulerint: aut si à Societate ipsa dimissi fuerint, quod durissimum censei non debeat, tam utile membrum, & de quo Religio ipsa tam illustria magnæ in eo fiduciæ ac satisfactionis argumenta dabat, illico amputari.

Leuia non
pietereantur.

3 Si quid vsquam accidet, quamuis id leue sit, quod minus rectum videatur, non prætermittant officium Superiores, vt commonefaciant, corrigant, & remedium statim adiuueant; alioqui deterius paulatim fit malum, & tempore ingrauescit.

Confessarij
nostrorum
monendi.

Doceantur confessarij, ne ex pia quadam opinione, quam habent de nostris, venialia omnia, aut leuia, atque extra periculum esse ducant:

ducant : sed considerantes , quonam tandem
 res istæ , quæ parvæ videntur , euadere , quo-
 que exitu terminari possint , nimis liberæ con-
 scientias extimulent , ruinas & præcipitia , in
 quæ ferri imprudentes possunt , ostendant : hoc
 vnum esse , quod dæmon technis suis , fraudi-
 busque molitur . Dent operam , vt pestife-
 ras quasdam & nimis laxas opinionines penitus
 euellant , hoc , illudue non esse mortale , ma-
 gni momenti non esse , necessarium non

esse , vt distincte confitendo expli-

cetur . Meminerint denique

sic terram paulatim al-

luuione consumi ,

& cuiusmodi

puritas

in

Societate requiratur , vt

omni cura inuigi-

lent , & mala

præuer-

tant.

DE DIFICVLTATE IN GRADIBVS
*acceptandis.***C A P. V I.****Graduum
difficultas.**

Hoc vnum est, quod ad Societatis pacem vnionemq. conseruandam permagnam inter alia vim habet. Et quamquam per Pontificum declarationes sublatae fuerint difficultates non paucae,

minime tamen obscurum est, humanam naturam se ipsam semper quaerere; multosque eorum etiam numero, quos virtutis, disciplinaeque, in ceteris amantes esse constat, magnas, easque graues, in hac graduum materia pugnas, ac molestias experiri. Ceterum sperare in Domini bonitate, vocationisque gratia debemus, diuinam Maiestatem, quae B. P. Nostro hanc graduum distinctionem, Societati vsque adeo necessariam, inspirauit; obices etiam & impedimentata, quae incurrunt, magis in dies magisque submoturam. Sed aduigilandum nobis est, adnitendumque, vt per exactam ordinationum eo spectantium obseruationem, Constitutiones ipsas in vsum perducamus. Quam ad rem facient, quae sequuntur.

**Seruanda
pro gradi-
bus.**

Decretum I Seruetur accurate quod ex Decreto V.
V. Congr. Congregationis ad Regulam 15. & 57. Ma-
gistri

gistrum Nouitiorum adiectum est, vt aperte explicetur ijs, qui ingrediuntur, &c.

2 Seruentur Ordinationes hac de re constitutæ circa genus, tempusque studiorum, varia examina suis temporibus instituenda, perscribendum ad nos iudicium, &c.

3 Ordinationes itidem circa tempus, quo proponi nobis debent, qui ad coadiutorum gradum promouendi sunt, vt præfixum spatium quam minimum proregetur.

4 Erga eos, qui virtute sua parum se probant Societati, mature quod ad illorum studia, & circumspecte agendum est; ita vt alijs occupationibus nonnunquam interrumpantur; tum vt ipsi ex parte animum ab eis abducant, magisque in spiritu proficiant; tum vt hoc modo probentur, ostendantque quantum in obedientiâ processerint, ac præsertim in hac circa studia, & circa liberam sui ipsorum dispositionem resignatione; differantur certe, vt sensim perspiciatur quomodo se gerant: nam absolutis postea studijs, si recte illis successerint, insignesq. adeo, quod interdum accidit, doctrina euaserint, obrepunt indidem tentationes, cum sibi ob scientiam & talenta quemlibet gradum deberi existimant: ægregè adduci possunt, præsertim post aliquot annorum curricula, vt agnoscant defectum virtutum, satisfactionisque in ipsis tantum esse, quantum se vere est: & hunc vnum erro-

Seruanda
quæ circa
studia præ-
scrip'ta sunt.

Quæ circa
tempus pro-
ponendi.

Quid cum
minus pro-
batæ virtu-
tis.

De
vitijs
quæ
ob
hoc
accidunt

tioni suæ obfistere atque officere merito debere. Ob hanc causam, quando eorum studia differuntur, aperte simul de imperfectionibus suis moneri debent: sic enim aut eos paulatim corrigent, aut causam certe suam Societas æquiores reddet: nec poterunt illi, quod subinde solent, causari se laudabiliter & cum approbatione semper vixisse, eo quod de suis defectibus moniti nunquam fuerint, nec propter illos mortificati.

Ut exercendi, qui ad professionē minus idonei.

5 Non alantur in certa quadam spe assequendæ professionis, qui ob ingenij, aut virtutis, vel vtriusque inopiam adhuc postea gradum per Constitutiones prouehi non possunt. Multoque minus in speciosis ac plausibilibus munijis exercendi erunt: ex quibus vbi famam apud imperitos, & eos quibus noti non sunt, aliquam collegerint; hac vulgi postea opione abuti solent, non modo vt testimonium id opponant Societati, verum etiam vt semetipsos ipsi decipiant, iudicium vulgi amplectentes, & de se sibi supra quam res habeat, mira persuadentes.

De gradu coadiutorū non abiecte loquendum.

6 Nullo modo ferant Superiores, vt de coadiutorum gradu abiecte quisquam loquatur, aut sentiat, præcipue ex professis: sed illos arguant, mortificent, & instruant, docentes quo ex spiritu talia procedant; & caritatem, obedientiã, fructumque proximorum, ea demum esse, quæ non solum apud Deum meritum,

Cap. 6. Difficultas in gradibus. 45

ritum, sed in Religione etiam benevolentiam apud Superiores, existimationemque concipient. Hos esse operarios, qui tamquam membra re vera utilia, & tali corpore digna, in Societate plaris fieri, magisque foueri debeant.

7 Quandoquidem Constitutiones ex hoc Coadiutorum ordine Rectores, ut plurimum deligi volunt; peculiari studio in eos intendant Prouinciales, quos idoneos ad id munus animaduertent: quoniam hos in primis, libentiusque præ ceteris admitteremus.

Coadiutores patres præficiendi Collegijs.

8 Quæcumque ad spiritum, humilitatemque faciunt, eadem omnia ad graduum etiam facilitatem conducent. ex huiusmodi defectu, & humana quadam aestimatione, externaque in paucis quibusdam specie, omnes hæ molestiæ, & anxietates promanant.

Humilitas necessaria ad gradus.

9 Speramus in posterum ob varias Ordinationes, accuratiorumque aliarum Constitutionum præxim, leuiore, ac pauciores fore difficultates. præcipuus nunc labor in antiquioribus erit, qui studia peregerunt, & de se ipsis præclare quidem sentiunt, sed longo interuallo, seu doctrinam, seu talenta spe-

Antiquiores ut disponendi pro 8:2:du.

repugnabunt, suauiter primum instruendi sunt, quanta maturitate, secretis informationibus, multorum prudentium iudicio, accuratisque examinibus de ipsis actum, decretumque in consultationibus fuerit. Inculcanda est promissio, quam Societati pacti sunt, gradum, quicumque designatus foret acceptandi: quæ quidem, vt aliud nihil esset, tale certe pactum continet cum Societate, cum subscribit aliquis se legisse, intellexisse, & velleque quicquid inibi continetur obseruare, vt sine illo, hoc est, nisi ab eo iniretur, religionis aditu penitus excluderetur. Ex quo liquet eos, qui post huiusmodi pactum, multosque post annos, fidem ac promissa sua non seruant, grauius omnino peccare, & iniuste agere aduersus Societatem: multoque nunc magis accedente insuper V. Congregationis declaratione, quæ promissionem hanc votum esse declarauit. & commiseratione sane dignum est, multisque lacrymis deplorandum, quod nonnulli aliquando in hoc genere responderunt, se quidem promississe, sed iuxta Constitutiones intellexisse, iuxta quas idonei sibi ad professionem esse videantur. Atqui iudicium hoc nemo est, qui, nisi cæcus plane sit, non videat ad ipsos minime spectare: sed Religionis arbitrio singula permitti, cuius est de cuiusque talentis iudicare, &c.

Iuuerit eosdem ad exercitia spiritualia co-

hor-

hortari, vt melius perspiciant, quam vim habent obligatio & vinculum, quo se Deo obstrinxerunt, vt ei reddant, quod promiserunt. Scandalum illis ob oculos ponere, quod ceteris præbent. Denique monendi in vnoquoque nominatim erimus de persona circumstantijs, causisque quas adfert, de eius dispositione, &c.

Ad spiritualia exercitia cohortandi.

10 Conferet ad extremum, si Prouinciales, & Consultores de vniuscuiusque promotione, tum priuatim tum publice, non ex compassione quadam, & gratificandi desiderio loquantur, aut censeant: sed iuxta interrogationum responsa, & iuxta formulam Constitutionum, ac Decretorum. Nec complacendi studio præ se ferat quisquam, se in contraria sententia fuisse; & hunc, illum ve altius prouehi posse, dotesque aliorum opinione maiores habere; aut condescendendum, seu indulgendum quidpiam esse: quoniam huiusmodi omnia deliberationes plurimum labefactant, dissensiones excitant, animorumque auersiones. Sed satis habeant singuli ex formula & Instructione, quod in Domino sentiunt, qua secuti cura decet, ad Præpositum Generalem perscribere. Meminerint hanc

Sinceræ informationes instituendæ.

B. P. Nostrum Spiritus sancti ductu sic eam
 instituisse; ideo & retinendum eius vsum esse,
 & peruincendas, quæ in diem incidunt, diffi-
 cultates; cum per Dei misericordiam non
 desint in eo gradu complures, qui non
 solum exemplo suo, ac virtute So-
 cietatem ædificant, sed ean-
 dem per ministeria, fru-
 ctumque erga pro-
 ximos cum,

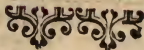
magna

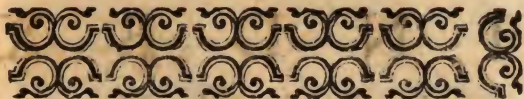
in

Domino laude illam adiu-
 uant & sustentant. Ro-
 mæ vltimo Iu-

lij. 1598.

* *
 *

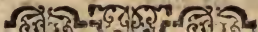

I N D E X
C A P I T V M.

E	<i>instruendis, formandisque Superioribus. Cap. I.</i>	pag. 1.
D	<i>Circa executionem. Cap. II.</i>	17
	<i>De Spiritu & Oratione. Cap. III.</i>	
	pag.	22
	<i>De Obedia. Cap. IV.</i>	27
	<i>De Castitate. Cap. V.</i>	35
	<i>De difficultate in gradibus acceptandis. Cap. VI.</i>	
	pag.	42

I N D E X

R E R V M.

Castitas .

Confessarij .

QU^A VALIS Societatis puritas. pag. 35.
 Causa huiusmodi lapsus . ibid. Praesidia ad eam conservandam . pag. 36
 Tria providenda, ut spirituales sint, & occasiones amputentur . pag. 37. Scheda, & minuscula cauenda, &c. 39

Coadiutores .

Ut iuuantur . pag. 39. Coadiutores spirituales Collegijs praeficiendi . pag. 45. De gradu Coadiutorum non abiecte loquendum . 44

Conferentiae .

Quae conferentia habenda . pag. 3

Confessarij nostrorum de quibus monendi . 40

Difficultas .

Difficultas ex parte subditorum . 19

Distractio .

In rebus externis occupatio . pag. 11. Causa distractionis . 24

Executio .

Executionis defectus . pag. 1. & 17. Executionis vis à quibus pendet . pag. 2. Executioni incumbendum . 17

Exemplum .

Defectus boni exempli . 15

Exer-

INDEX RERVM.

<p>Exercitia spiritualia .</p> <p><i>Frequens usus exercitiorum .</i> <i>pag. 22. Nostri promouendi</i> <i>ad exercitia hortandi . 47</i></p> <p>Exhortatio .</p> <p><i>Exhortationibus animãdi . 22.</i> <i>Serie exhortationes de exa-</i> <i>minanda conscientia . pag.</i> <i>23. Exhortationes de silen-</i> <i>tio . 24</i></p> <p>Generalis .</p> <p><i>De quibus monendus . 3</i></p> <p>Gradus .</p> <p>G Raduum difficultas . 42. <i>Seruanda pro gradibus .</i> <i>ibid. Qua circa tempus pro-</i> <i>ponendi . 43. Quid cum mi-</i> <i>nus probata virtutis . ibid.</i> <i>Vt exercendi , ad professio-</i> <i>rem minus idonei . 44</i></p> <p><i>De gradu Coadiutorum non</i> <i>abieete loquendum . pag. 44.</i> <i>Coadiutores spirituales pra-</i></p>	<p><i>Sincera informationes insti-</i> <i>tuenda .) ibid.</i></p> <p>Hora considerationis .</p> <p>P Erfunctoria obitio . 10</p> <p>Impatientia .</p> <p>I N perferendo . 13</p> <p>Indulgentia .</p> <p><i>Nimia indulgentia . pag. 17.</i> <i>Remissionis damna . 20</i></p> <p>Industriæ .</p> <p><i>Industriarum utilitas . 3</i></p> <p>Intercessiones .</p> <p><i>Intercessiones moderanda . pag.</i> <i>29. Non reformidandi re-</i> <i>cursus . 30</i></p> <p>Lectio spiritualis .</p> <p>E Xtraordinarium tempus <i>detur lectioni . 24</i></p>
--	---

INDEX RERVM.

Obedientia .

Recreatio .

IN obedientia proficiendum,
& quomodo. pag. 27. Cau-
se inobedientie. pag. 30. *Unde fit minus suavis.* 32

Recreationes religiose ob-
antur. 26

Superiores .

Oratio .

Potissima cura in oratione.
pag. 22. Promouenda me-
dia. *ibid.* Exigenda ratio
in orando. 23

Errata Superiorum: Ignorant
subditorum morbos.
pag. 4. Negligunt fouent dis-
simulando. pag. 5. Augent
placendi studio. pag. 6. Exa-
sperant acriori correptione.
pag. 7

Ordinationes .

Ordinationum varietas. pag. 1.
Ordinationum frequens le-
ctio. 20

Ignorantia Superioris. pag. 8.
Exigua cura interni cultus.
pag. 9. Superioribus cohiben-
di defectus. 31

Prouincialis .

Visitatio .

EIus Admonitori quid pra-
standum. 20

Qua in Visitatione legen-
da. pag. 2. Qua inqui-
renda. *ibid.*

F I N I S .

DEX RERVM.

ia. Recreatio.

proficiendum, pag. 27. Cau-
pag. 30. Vn-
anus. 32
Recreationes religio-
antur.
Superiores.

Errata Superiorum: U-
rant sub literam mo-
ratione. pag. 4. Negligunt, seuer-
simulando. pag. 5. Sup-
placendi studio, pag. 6. U-
esperant actiori corrup-
pag.

es. Ignorantia Superiori. pag.
Exigua cura interu-
pag. 9. Superioribus cari-
di defectus.
Visitatio.

is. Quae in Visitatione
da. pag. 2. Quae
ri quid pre-
20 randa.

F I N I S.